

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN: 2545-3998
DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ,
КНИЖЕВНИ И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC,
LITERARY AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 7, NO 14, STIP, 2022

ГОД. VII, БР. 14
ШТИП, 2022

VOL. VII, NO 14
STIP, 2022

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 7, Бр. 14
Штип, 2022

Vol. 7, No 14
Stip, 2022

PALMK, VOL 7, NO 14, STIP, 2022

DOI: <https://doi.org/10.46763/PALIM22714>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Астрид Симоне Хлубик, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Алина Андреа Драгоеску, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Сунчана Туксар, Универзитет во Пула, Хрватска
Саша Војковиќ, Универзитет во Загреб, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Озтурк Емироглу, Универзитет во Варшава, Полска
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија
Шахинда Езат, Универзитет во Каиро, Египет

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, USA

Tole Belcev, Goce Delchev University, Macedonia

Nina Daskalovska, Goce Delchev University, Macedonia

Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation

Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation

Astrid Simone Hlubik, King Michael I University, Romania

Alina Andreea Dragoescu Urlica, King Michael I University, Romania

Sunčana Tuksar, University of Pula, Croatia

Saša Vojković, University of Zagreb, Croatia

Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary

Éva Bús, University of Pannonia, Hungary

Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey

Öztürk Emiroğlu, University of Warsaw, Poland

Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria

Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria

Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India

Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India

Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia

Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia

Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom

Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom

Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia

Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia

Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic

Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic

Regula Busin, Switzerland

Natale Fioretto, University of Perugia, Italy

Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

Chahinda Ezzat, Cairo University, Egypt

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Луси Караниколова-Чочоровска

Толе Белчев

Нина Даскаловска

Билјана Ивановска

Светлана Јакимовска

Марија Леонтиќ

Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Ранко Младеноски (македонски јазик)

Весна Продановска (англиски јазик)

Толе Белчев (руски јазик)

Билјана Ивановска (германски јазик)

Марија Леонтиќ (турски јазик)

Светлана Јакимовска (француски јазик)

Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

п. фах 201

МК-2000 Штип

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Lusi Karanikolova-Chochorovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Ranko Mladenoski (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST

EDITORIAL COUNCIL

Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

11 ПРЕДГОВОР

Луси Караниколова-Чочоровска, деканка на Филолошки факултет

FOREWORD

Lusi Karanikolova-Chochorovska, Dean of the Faculty of Philology

ЈАЗИК / LANGUAGE

15 **Alessandra Rea**

LA LINGUA COME STRUMENTO IDENTITARIO: L'INFLUENZA DELLE
SCELTE LINGUISTICHE SULLA TRASMISSIONE DEGLI STEREOTIPI DI
GENERE

Alessandra Rea

LANGUAGE AS AN IDENTITY TOOL: THE INFLUENCE OF LINGUISTIC
CHOICES ON THE TRANSMISSION OF GENDER STEREOTYPES

27 **Maria Fornari**

GUELFO CIVININI E LA LINGUA GIORNALISTICA ITALIANA: L'ESEMPIO
DI UN REPORTAGE DA BELGRADO DEL 1914

Maria Fornari

GUELFO CIVININI AND THE ITALIAN LANGUAGE OF NEWSPAPERS:
AN EXAMPLE OF A REPORTAGE FROM BELGRADE IN 1914

37 **Edita Fialová**

PRÄPOSITIONALE KOLLOKATIONEN DEUTSCH-TSCHECHISCH. EINE
VERGLEICHENDE KORPUSBASIERTE ANALYSE MIT FOKUS AUF
PRÄPOSITION-NOMEN-VERBINDUNGEN

Edita Fialová

PREPOSITIONAL COLLOCATIONS GERMAN-CZECH. A COMPARATIVE
CORPUS-BASED ANALYSIS WITH FOCUS ON PREPOSITION-NOUN
COLLOCATIONS

47 **Билјана Ивановска, Гзим Џафери**

СИНТАКСИЧКИТЕ ФУНКЦИИ НА ПРИДАВКИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ
ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД ДНЕВНИОТ ПЕЧАТ

Biljana Ivanovska, Gëzim Xhaferri

THE SYNTACTIC FUNCTION OF ADJECTIVES IN GERMAN LANGUAGE
ON THE EXAMPLES OF DAILY PRESS

57 **Марија Леонтиќ**

СИНТАГМИ СО ГЛАГОЛСКА ИМЕНКА ВО ТУРСКИОТ ЈАЗИК И
НИВНОТО ПРЕДАВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Leontik

WORD GROUPS WITH AN INFINITIVE IN TURKISH LANGUAGE AND
THEIR EQUIVALENCE IN MACEDONIAN LANGUAGE

- 65** **Надица Негриевска**
АНАЛИЗА НА ВРЕМЕНСКАТА ФУНКЦИЈА КАЈ ПРОСТИТЕ ПРЕДЛОЗИ
ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
Nadica Negrievska
ANALYSIS OF THE TIME FUNCTION IN THE SIMPLE PREPOSITIONS IN
THE ITALIAN LANGUAGE AND THEIR EQUIVALENTS IN MACEDONIAN
LANGUAGE

- 77** **Rabie Ruşid**
KUZEY MAKEDONYA'DA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK
ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR
Rabia Ruşid
PROBLEMS FACED IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE
IN NORTH MACEDONIA

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

- 87** **Milena Z. Škobo, Jovana M. Đukić**
MANIFESTATIONS OF 'NEW AGE' RELIGIONS IN GATED COMMUNITIES
OF J. G. BALLARD'S *COCAINE NIGHTS* AND *KINGDOM COME* – AN
ECOCRITICAL APPROACH
- 101** **Rossella Montibeler**
I SEGNALI NASCOSTI NEGLI INCIPIT DI “IL FU MATTIA PASCAL”, “LA
COSCIENZA DI ZENO” E “IL LUPO DELLA STEPPA”
Rossella Montibeler
THE HIDDEN CLUES IN THE INTRODUCTIONS OF “THE LATE MATTIA
PASCAL”, “ZENO’S CONSCIENCE” AND “STEPPEWOLF”
- 111** **Şerife Seher Erol Çalışkan**
ZONGULDAK EREĞLİ BÖLGESİNDE LAKAP VERME GELENEĞİ
Şerife Seher Erol Çalışkan
THE TRADITION OF NICKNAMING IN EREĞLİ COUNTRY OF
ZONGULDAK
- 125** **Özlem Altın**
ABDULLAH TUKAY’IN PATOLOJİK – MARAZİ AŞKLARI ÜZERİNE
BİRKAÇ SÖZ
Ozlem Altın
A FEW WORDS ON ABDULLAH TUKAY’S PATHOLOGICAL-MORBID
LOVES
- 129** **Zarko Milenic**
REMAINS FROM THE ALIENS IN THE NOVEL *ROADSIDE PICNIC* BY A.
AND B. STRUGATSKY

- 137 Трајче Стојанов**
ДОСТОЕВСКИ ФИЛОСОФ?
Trajche Stojanov
DOSTOEVSKY – A PHILOSOPHER?
- 149 Татјана Вукелич**
ВЛИЈАНИЕ ИВАНА СЕРГЕЕВИЧА ТУРГЕНЕВА НА ПРОЗУ ИОСИПА
КОЗАРЦА
Tatjana Vukelić
THE INFLUENCE OF IVAN SERGEYEVICH TURGENEV ON THE
NARRATIVE OF JOSIP KOZARAC
- 161 Рефиде Шаини**
ДЕЛАТА ОД ТУРСКИ ПОЕТИ ОБЈАВЕНИ ВО МАКЕДОНСКОТО ДЕТСКО
СПИСАНИЕ НА ТУРСКИ ЈАЗИК „БАХЧЕ“
Refide Shaini
THE WORKS OF TURKISH POETS PUBLISHED IN MACEDONIA TURKISH
CHILDREN’S MAGAZINE BAHCE
- 171 Сунчица Трифуновска Јаниќ**
ПРЕВОДИТЕ НА БИБЛИСКИТЕ ТЕКСТОВИ НА МАКЕДОНСКИ
НАРОДЕН ГОВОР ВО XIX ВЕК
Sunchica Trifunovska Janikj
TRANSLATIONS OF THE BIBLE TEXTS OF MACEDONIAN FOLK SPEECH
IN THE XIX CENTURY

КУЛТУРА / CULTURE

- 181 Петар Намичев, Екатерина Намичева-Тодоровска**
БРЕНДИРАЊЕ НА ГРАДОВИТЕ – УЛОГАТА НА СКОПЈЕ ПАЛАТИ
ВО КУЛТУРНОТО БРЕНДИРАЊЕ НА ГРАДОТ ОД ПОЧЕТОКОТ НА XX
ВЕК
Petar Namichev, Ekaterina Namicheva-Todorovska
THE BRANDING OF CITIES – THE ROLE OF SKOPJE PALACES IN THE
CULTURAL BRANDING OF THE CITY FROM THE BEGINNING OF THE
20TH CENTURY
- 191 Ана Јовковска**
ПОТРЕБАТА ОД ФЕМИНИСТИЧКА ПЕРСПЕКТИВА КОН РОДОВАТА
АСИМЕТРИЈА ВО ДОМИНАНТНАТА КУЛТУРНА МАТРИЦА И
МАШКИОТ КАНОН ВО УМЕТНОСТА
Ana Jovkovska
THE NEED OF A FEMINIST PERSPECTIVE ON GENDER ASYMMETRY IN
THE DOMINANT CULTURAL PATTERN AND THE MEN’S CANON IN ART

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

- 203 Виолета Јанушева, Наташа Зулумовска**
УПОТРЕБАТА НА ФРАЗЕОЛОШКИТЕ ИЗРАЗИ ВО НАСТАВАТА
Violeta Janusheva, Natasha Zulumovska
THE USAGE OF THE PHRASEOLOGICAL EXPRESSIONS IN TEACHING
- 213 Andi Xhaferi**
PHARMACY STUDENTS' ATTITUDES AND EXPERIENCES IN ONLINE
LEARNING DURING GLOBAL PANDEMIC
- 223 Irena Kitanova, Ana Koceva**
DYSLEXIA & LANGUAGE TEACHING
- 231 Jovana Karanikikj Josimovska, Vesna Koceva**
IL TESTO LETTERARIO E LA LETTERATURA NEI MANUALI PER
L'APPRENDIMENTO DELL'ITALIANO LS: ESPERIENZA NEL CONTESTO
UNIVERSITARIO MACEDONE
Jovana Karanikikj Josimovska, Vesna Koceva
THE LITERARY TEXTS IN THE TEXTBOOKS FOR LEARNING ITALIAN
AS FOREIGN LANGUAGE: EXPERIENCE IN THE MACEDONIAN
UNIVERSITY CONTEXT
- 243 Ümit Süleymani**
MAKEDONYA TÜRK YAZARLARININ 8. ve 9. SINIF TÜRKÇE DERS
KİTAPLARINDA BULUNAN HİKÂYELERİNİN KARAKTER EĞİTİMİ
BAKIMINDAN ANALİZİ
Umit Suleymani
THE ANALYSIS OF CHARACTER EDUCATION IN THE STORIES OF
TURKISH AUTHORS IN 8TH AND 9TH CLASS TURKISH COURSE BOOKS
IN MACEDONIA

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 257 Иван Антоновски**
ПИОНЕРСКИ И РЕВОЛУЦИОНЕРЕН ЧЕКОР ВО МАКЕДОНСКОТО
УЧЕБНИКАРСТВО
Ivan Antonovski
A PIONEER AND REVOLUTIONARY STEP IN MACEDONIAN TEXTBOOK
WRITING

ДОДАТОК / APPENDIX

- 268** ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО
СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“
- 270** CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ABDULLAH TUKAY'IN PATOLOJİK – MARAZİ AŞKLARI ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Özlem Altın

Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti
zllmaltin@gmail.com

Özet: Abdullah Tukay, içinde bulunduğu çağın trajedisini en derinden yaşayan şairlerdendir. Anne ve babasının yokluğu, onu genç yaşta kimsesiz otel odalarında yaşamaya mahkûm etmiştir. Yetimliğin vermiş olduğu duygu durumuyla birlikte Tukay'ı derinden etkileyecek hadiseler silsilesi meydana gelmiş devamında ise ailesi yerine koyduğu vatanının, Kızıl Ordu tarafından ilhakı onda derin sarsıntılar bırakmıştır. Halkının fakirleşmesi, Tatar halkının maddi ve manevi çöküşünde “bed tale” denilen kadere karşı koymaya çalışsa da bu, bulunduğu şartlar dolayısıyla mümkün olmamıştır. Tukay, siyasi buhrandan kaçış olarak bireysel aşklar yaşamaya çalışsa da yaşamış olduğu aşklar ; sessiz, acı verici ve marazi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tukay, bed tale, fakirlik, marazi aşk, ıstırap.

1. Giriş

Tukay, sadece Şimal'i değil tüm dünya Türklüğünün duygularını ortak bir payda da buluşturmuş, Türk edebiyatının anıtsal kişiliği haline gelmiştir. (Akalin, 2011, s.14). Öz kişiliğinin yanı sıra vatanına olan sevgisi Tukay'ı milli şair yapmıştır. Milletinin “facialı yazgısına” aynı zamanda da geçmişte yaşanan tüm olumsuzluklara şiirinde yer vermiştir. (Minnulin, 2011, s.18). Tukay'ı diğer şairlerden ayırt eden en önemli özellik sevgi hislerini şiirine tüm şeffaflığıyla yansıtmasıdır. Sevgisini tüm hissiyatı ve içtenliğiyle ele alıp karşı tarafa ithaf etmeyi ihmal etmeyen şairin, bu ithafı kapalı bir biçimde gerçekleşmiştir. Tukay'ın hislerinde yoğun olan telaş duygusu, içe kapanıklık onun marazi aşklar yaşamasına sebep olmuştur. Tukay'ın aşklarını Marsel Garibov'un Ebebi Aşk isimli eseri üzerinden kategorilere ayırdık. Tukay'ın yaşadığı marazi aşklar başlıklar halinde şu şekildedir:

2. Serbi Hanım ve Tukay'ın Aşkına Engel Unsur “Fakirlik”

Abdullah Tukay'ın marazi duygularla sevdiği en belirgin isimlerden birisi Serbi Hanımdır. Tukay'ın, Serbi Hanım'a âşık olduğu dönem 1907 yılına tekabül etmekteydi. Bu yıl, Tatar halkının Rus ilhakiyla savaştığı zorlu bir yıldır. İlhaktan dolayı Tatar halkı savaş ve açlıkla mücadele ediyordu. Zorlu mücadele içinde geçen süreçte Tukay, Serbi'yi görüp âşık olmuş ve onun için şiirler

kaleme almıştı. Ne yazık ki Tukay, “güzel kız” diye seslendiği Serbi Hanım’a kavuşamadı. “Abdullah’ın sevdiği Serbi’yi fakirlikten aciz kalan ailesi bir çuval pirinç, bir çuval kuru üzüm ve elli sum paraya aldanıp Buharadan gelen zenginlere gönderiyorlar...” (Garipov, Marsel, 2016, s. 3). Bahsi geçen olayı duyan Tukay, büyük bir yıkıma uğramıştı.

3. Serbi Hanım’dan Sonra Aşktan Kaçış - İçe Dönüş

Tukay, Kazan’da bulunduğu süreçte ünü yayılmasına rağmen kadınlardan kaçmıştır. Bu kaçışın sebeplerinden birisi Selbi Hanımın trajik sonu olmuştur. El-İslah gazetesinin matbaasında çalışırken aynı daire içerisinde Usul-ü Cedid eğitimi alan bilgili kadınlar olmasına rağmen bu dönemde aşktan ümidini kesmiştir. Bu durum Fatih Emirhan’ın dikkatini çekse de Fatih Emirhan, o dönemde Tukay’ın başka bir arayışta olduğunu fark etmiştir. (Garipov, Marsel, 2016, s.14).

4. Boyu Cennet Ağacına Benzeyen Kadın “Zeytüne”

Tukay, Zeytüne Hanımı El-İslah gazetesinde görmüştür. İlk görüş anı kısa süreli olsa da Zeytüne Hanım, Tukay’ın muhayyilesinde büyük bir yer kaplamıştır. Zeytüne’yi ikinci görüşünde “*Tuba*” gibi demiştir. 1908 yılının mart ayında ise bu cennet ağacına benzeyen kadına âşık olmuştur.

5. Seviliş Sevilmemenin Eşiğindeki Duygu “Tereddüt”

Tukay, her ne kadar Zeytüne Hanım’ı seviyor olsa da yaşamış olduğu hayal kırıklıkları ve devrin siyasi panoramasının etkisiyle duygularını yansıtmamaktadır. Zeytüne Hanım’ın arkadaş çevresi ise Zeytüne Hanım’a “Tukay’ın ünlü olduğunu, ona bakmayacağını, etrafında bir sürü kadın olduğunu” söyleyip durmuşlardır. Zeytüne Hanım, Tukay’ın tutarsız davranışlarından ve çevresindeki insanların söylemlerinden dolayı bu aşkın gerçekleşeceği inancına tereddüt ile bakmıştır. (Garipov, Marsel, 2016, s. 30). Tukay’da aynı tereddüte sahiptir. Tukay bu tereddütü “gözündeki ak” tamlamasıyla açıklamıştır. Zeytüne Hanım’ın Tukay’ı her ne kadar sevse de ileriki zamanlarda Tukay’ın dış görünüşünden dolayı sevgisinin azalıp zamanla biteceğine dair tereddüt yaşamıştır. Bu yüzden Zeytüne Hanım’dan kaçmıştır.

6. Şehirli Kız ve Yolladığı Mektuba Karşı Hissedilen Duygu “İkilem”

İsmi belli olmayan şehirli bir kız, Tukay’ın şiirlerini öven bir mektup kaleme almıştır. Genç şaire bu mektup içerisinde evlenme teklifi etmiştir. Hatta bu ismi belirsiz kız, şaire vesikalık resmini yollamıştır. Fakat bu dönemde hayatını bir otel odasında geçiren Tukay, hastalanmıştır. Hem hastalığın sinsice nüksetmesi hem de otel odasına bağlı kalması yuva kurmasına engel olmuştur.

7. Zeytüne’nin Çıstay’a Geri Dönüşüyle Tukay’ın Lanet Mührü Trajedisi

Zeytüne Hanım’ın, memleketine geri dönmesi fikri annesinin isteği üzerine olmuştur. Çıstay’a gidiş kesinleşince Zeytüne Hanım son bir kez Tukay’ı ziyaret etmek istemiş ve Tukay’ın bulunduğu dergi matbaasına gelmiştir. Tukay, Zeytüne’nin Çıstay’a dönüş haberini arkadaşlarından öğrenmiştir. Dünyası başına yıkılmıştır.

8. Zeytüne Hanım'ın Çista'ya Gidişyle Tukay'a Görücü Usulü Kız Bulma Çabaları

Bu aşamada Tukay, ruhsal bir çöküşün içerisine girmiştir. Arkadaşları Tukay için endişelenmeye başlamış ve onu bu buhranlı hayattan kurtarmanın bir yolunun yuva kurmasını sağlamak olduğuna inanmışlardır. Fatih Emirhan'ın bu çabaları sonuçsuz kalmış. Tukay bu durumu kabul etmemiştir.

9. Tukay'dan Mariya Karlova'ya Red

Mariya Karlova, Tukay'a Almanca dersleri verirken ona karşı duygular besler, bu duyguların içinde acıma ve sahiplenme duyguları da vardır. Tukay ile hayatını birleştirmek ister. Tukay, Mariya Hanım'la görüşmeyi keser. Bu sırada Zeytüne Hanım için şiirler yazmaya devam eder.

10. Zeytüne Mevlüдова'dan Vefa Bahtiyarov'a Red

Fatih Emirhan, Zeytüne Hanım'a bir mektup yollamıştır. Zeytüne Hanım, Tukay bile ilgili olduğunu düşündüğü mektupta Vefa Bahtiyarov'un kendisine görücü geleceğini öğrenmiştir. Ailesi bu konuda kararı kendisine bırakmıştır. Aynı mektupta Emirhan, Tukay'dan da bahsetmiştir. "Tukay da seni hiç unutamıyor" demiştir. Tukay bu durumdan haberdar olmuş ve "Evlenmek Değil Söylenmek" adlı şiiri yazmıştır.

11. İstanbul Güzelleri Hakkında Düşünceleri

Tukay, mısralarında "güzel huriler İstanbul Türkçesinde konuşsaydı cennette de aşıklar rahat edemezdi" diye sesleniyor. (Garipov, 2016, s. 14).

12. Kızlar Konusunda Mülâhazaları

"Ben kızlar konusunda da aynı fikirdeyim. Bir kız, benimle tanışmak için aracı birini göndermese ben hiçbir zaman onunla tanışmak için fırsat beklemekle zaman geçirmem. Ama elini kendi uzatırsa , o ele 'elini kendi uzattı.' diye değer veririm! İşte efendim, ben böyle biriyim. Elma bahçesinde de aşk bahçesinde de *çok usluym*." (Garipov, Marsel, 2016, s. 69).

13. Ölümünden Önce Zeytüne'yi Son Anış

Tukay, son demlerini yaşarken dostu Vefa Bahtiyarov'un boynuna sarılıp Zeytüne Mevlüдова için ağlamıştır. Kısa süre sonra Tukay'ın ölüm haberi Cistayda yankılanmıştır. Zeytüne bu haberi duyunca derin bir üzüntüye boğulmuştur.

14. Sonuç

Veremden vefat eden Tukay'ın aşkları gerçekte hüsrana uğramış olsa da şiirlerinde hayat bulmuştur. Yaşadığı aşkların içinde en derin en patolojik aşk, Zeytüne Mevlüдова'ya duyduğu kaçınan aşktır. Bu aşkın kaçınan olmasına sebep olan birçok unsur bulunmaktadır. Son zamanlarında Zeytüne Hanım'ı istemeyi düşünse de yakalandığı amansız verem hastalığı aşkının kaçınanlık boyunduruğunu daha da sıkışmış, onu nefessiz hâllere koymuştur. Tukay'a göre bu aşk amansız bir çıkmaza girse de onun vefatından sonra dahi Zeytüne Hanım onu daima hatırlamıştır.

Kaynaklar

- [1] Marsel, Garipov (2016). Ebedi Aşk. Ankara: Bengü Yayınları.
- [2] Şirin, Aksoy (2011). Tukay Yılı ve Görkemli Kazanımları. Türk Dünyası Dil ve Edebiyat *Dergisi*. S.32.
- [3] Şükrü Hâluk Akalın (2011). Abdullah Tukay'ın Doğumunun 125. Yıl Dönümü Çalıştayı Açık Konuşması. Türk Dünyası Dil ve Edebiyat *Dergisi*. S.32.

Ozlem Altın

Ministry of Education, Republic of Turkey

A few words on Abdullah Tukay's Pathological-Morbid Loves

Abstract: Abdullah Tukay was one of the poets who had lived the tragedy of his age most sincerely. The absence of his parents condemned him to live in hotel rooms at a young age, empty. Along with the emotional state of orphanhood, a series of events, that would deeply affect Tukay, occurred and the annexation of his homeland by the Red Army left him deeply shaken. Although he tried to resist the fate called 'bed tale' within the impoverishment of his people and the material and moral collapse of the Tatar people, this was not possible due to the circumstances. Lastly, even if Tukay tried to live individual loves as an escape from the political crisis, the loves that he lived were silent, painful and morbid.

Keywords: *Tukay; bed tale; impoverishment; pathological love; painfulness.*

ГОД. VII
БР. 14

ПАЛИМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. VII
NO 14